

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om inkomstskatteskalen för 2019 och till lagar om ändring av inkomstskattelagen och 7 a § i lagen om skatt på arv och gåva

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om inkomstskatteskalen för 2019. Den föreslagna lagen innehåller en progressiv inkomstskatteskala som ska tillämpas på beskattning av förvärvsinkomst vid statsbeskattningen. Skalans inkomstgränser höjs med cirka 2,6 procent.

Inkomstskattelagen ändras enligt förslaget så att arbetsinkomstavrdragets högsta belopp samt inflödes- och minskningsprocent liksom grundavrdragets högsta belopp vid kommunalbeskattningen höjs. Dessutom ökas pensionsinkomstavrdraget vid både kommunalbeskattningen och statsbeskattningen.

Maximibeloppet av avdraget för bostad på arbetsorten höjs från nuvarande 250 euro till 450 euro. Maximibeloppet av skattefria kilometerersättningar till frivilligarbetare höjs från nuvarande 2 000 euro till 3 000 euro per kalenderår. Samtidigt utvidgas tillämpningsområdet för skattefria resekostnadsersättningar till frivilligarbetare så att det även ska gälla bland annat resekostnadsersättningar som betalas av staten, kommunerna eller församlingarna.

Bestämmelsen om sedvanliga personalförmåner preciseras så att också anställda hos dotterbolag som direkt betjänar trafikidkande ska omfattas av skattefrihet för fri- eller rabattbiljetter som trafikidkare beviljar sina arbetstagare.

Propositionen innehåller vissa tekniska korrigeringar av bestämmelserna i inkomstskattelagen.

Lagen om skatt på arv och gåva ändras så att arvsskatt ska betalas för försäkringsersättning enligt en dödsfallsförsäkring som är ansluten till en frivillig individuell pensionsförsäkring. Genom ändringen återförs den frivilliga individuella pensionsförsäkringen till den ställning som den fick i förhållande till långsiktiga sparavtal i samband med reformen år 2010.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2019 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2019.

Ändringarna av inkomstskattelagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2019. Ändringen av lagen om skatt på arv och gåva tillämpas på försäkringsersättningar för dödsfall som har inträffat den dag lagen trädde i kraft eller därefter.

MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Beskattningen av förvärvsinkomster

1.1.1 Skatteskalen för förvärvsinkomster

Enligt 124 § 5 mom. i inkomstskattelagen (1535/1992) föreskrivs det särskilt om den skatteskala som ska tillämpas vid beskattningen av förvärvsinkomst för varje enskilt år. I det differentierade inkomstskattesystemet gäller den progressiva inkomstskatteskalen fysiska personers och dödsboms förvärvsinkomster. Skattepliktig förvärvsinkomst är bland annat lön och därmed jämförbar inkomst i anställningsförhållande, pension samt förmån eller ersättning som erhållits i stället för sådan inkomst. Den progressiva förvärvsinkomstskatteskalen för 2018 lindrades genom att inkomstgränserna i skalan höjdes med 1,5 procent jämfört med 2017. Dessutom höjdes den nedre gränsen för den tredje inkomstklassen med 600 euro. Också marginalskattesatserna för alla inkomstklasser i skatteskalen sänktes med 0,25 procentenheter. Den nedre gränsen för den s.k. solidaritetsskatten kvarstod oförändrad.

1.1.2 Grundavdrag vid kommunalbeskattningen

Bestämmelser om grundavdraget vid kommunalbeskattningen finns i 106 § i inkomstskattelagen. Om en skattskyldig fysisk person har en nettoförvärvsinkomst som efter de övriga avdragen inte överstiger 3 100 euro, ska detta belopp enligt paragrafen dras av från nämnda inkomst. Om nettoförvärvsinkomstens belopp efter de övriga avdragen överstiger fullt grundavdrag, ska avdraget minska med 18 procent av den överskjutande inkomsten.

Eftersom grundavdraget beviljas efter det att de andra inkomstavdragen gjorts, gäller det mottagare av dagpenningssinkomster, löneinkomster och pensionsinkomster på olika inkomstnivåer som ett resultat av de avdrag av varierande storlek som ska göras från nämnda inkomster. Grundavdraget beviljas till fullt belopp vid en dagpenningssinkomst på 3 100 euro per år, en löneinkomst på cirka 6 400 euro per år och en pensionsinkomst på cirka 11 200 euro per år. För mottagare av dagpenningssinkomst har grundavdraget en effekt på en inkomst på upp till cirka 20 300 euro per år, för mottagare av löneinkomst på upp till cirka 26 700 euro per år och för mottagare av pensionsinkomst på upp till cirka 22 500 euro per år.

1.1.3 Arbetsinkomstavdrag

Bestämmelser om arbetsinkomstavdraget finns i 125 § i inkomstskattelagen. Arbetsinkomstavdraget görs i första hand från den inkomstskatt på förvärvsinkomster som betalas till staten. Till den del den inkomstskatt på förvärvsinkomst som betalas till staten inte räcker till för att göra avdraget, görs avdraget från kommunalskatten, sjukförsäkringens sjukvårdspremie och kyrkoskatten i proportion till dessa skatter. Avdraget beräknas på den skattskyldiges skattepliktiga löneinkomst, förvärvsinkomst av annat arbete, uppdrag eller tjänst som utförts för annans räkning, bruksavgifter som anses utgöra förvärvsinkomst, utdelningar som ska beskattas som förvärvsinkomst, förvärvsinkomstandel av företagsinkomst som ska fördelas samt förvärvsinkomstandel av näringsverksamhet eller jordbruk för delägare i en sammanslutning. Eftersom arbetsinkomstavdraget gäller löneinkomst och annan aktiv inkomst lindras beskattningen av arbete om avdraget höjs.

Utöver indexjusteringen lindrades beskattningen av arbete för 2018 med 300 miljoner euro. Skattelättnaden genomfördes genom en höjning av arbetsinkomstavdraget och genom en sänkning av marginalskattesatserna i skatteskalen. Arbetsinkomstavdraget är 12 procent av

den del av de avdragsgilla inkomster som överstiger 2 500 euro. Avdraget är dock högst 1 540 euro. Avdragsbeloppet minskar med 1,65 procent för den del av nettoförvärvsinkomsten som överstiger 33 000 euro. Avdraget görs före andra avdrag från inkomstskatten. När nettoförvärvsinkomsten överskrider cirka 127 000 euro beviljas inte längre något arbetsinkomstavdrag.

1.1.4. Pensionsinkomstavdrag

Skattegraden för pensionsinkomsten kan påverkas genom framför allt pensionsinkomstavdragen vid statsbeskattningen och kommunalbeskattningen. Pensionsinkomstavdragen görs från den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst. Vid beräkningen av avdragens fulla belopp anses som full folkpension den fulla folkpension som under skatteåret betalats till en ensamstående person och som är cirka 7 546 euro 2018.

Bestämmelser om pensionsinkomstavdraget vid statsbeskattningen finns i 100 § i inkomstskattelagen. Vid statsbeskattningen räknas fullt pensionsinkomstavdrag ut så att det från full folkpension som har multiplicerats med talet 3,81 dras av den minsta beskattningsbara inkomsten enligt den progressiva inkomstskatteskalen, varefter återstoden avrundas uppåt till följande hela tio euro. Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Om den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst är större än fullt pensionsinkomstavdrag, minskas avdraget med 38 procent av det belopp med vilket nettoförvärvsinkomsten överstiger det fulla pensionsinkomstavdraget.

Bestämmelser om pensionsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen finns i 101 § i inkomstskattelagen. Vid kommunalbeskattningen räknas fullt pensionsinkomstavdrag ut så att beloppet av full folkpension multipliceras med 1,393, varefter produkten minskas med 1 480 euro och resten avrundas uppåt till följande hela tio euro. Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Om den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst är större än fullt pensionsinkomstavdrag, minskas avdraget med 51 procent av det överskjutande beloppet.

1.2 Ändringar av inkomstskattelagen

1.2.1 Avdrag för bostad på arbetsorten

Bestämmelser om avdrag för bostad på arbetsorten finns i 95 a § i inkomstskattelagen. Syftet med avdraget är att uppmuntra de skattskyldiga att söka och ta emot arbete även på ett långt avstånd från den stadigvarande bostaden. En skattskyldig har rätt att göra ett avdrag för en bostad på arbetsorten som den skattskyldige hyrt på grund av sitt arbete, dvs. hyran för en arbetsbostad, även om utgifterna för boendet i princip utgör icke-avdragsgilla levnadskostnader.

Enligt 95 a § i inkomstskattelagen kan en skattskyldig få avdrag för bostad på arbetsorten om han eller hon på grund av sin egentliga arbetsplats läge har hyrt en bostad för eget bruk (bostad på arbetsorten) och även har en annan bostad där han eller hon bor med sin make eller minderåriga barn (stadigvarande bostad). Beviljande av avdraget förutsätter att den skattskyldige samtidigt har två bostäder till sitt förfogande: en stadigvarande bostad och en arbetsbostad. Med stadigvarande bostad avses en bostad som en person använder som sin egen eller sin familjs huvudsakliga bostad, det vill säga hem. Karaktären av och ägarförhållandena gällande den stadigvarande bostaden har ingen betydelse vid beviljande av avdrag för arbetsbostad. En stadigvarande bostad kan således vara exempelvis en bostad som ägs av en skattskyldig eller hans eller hennes maka/make eller en hyresbostad. En arbetsbostad är den skattskyldigas andra bostad som han eller hon hyrt på grund av placeringen av sin egentliga arbetsplats. Arbetsbostaden kan vara en hyresbostad, en tjänstebostad, en bostadsrättsbostad eller en delägar-

RP 124/2018 rd

bostad. En ägarbostad ger inte rätt till avdrag för bostad på arbetsorten. Den stadigvarande bostaden ska vara belägen över 100 kilometer från bostaden på arbetsorten och den egentliga arbetsplats på grund av vars läge bostaden på arbetsorten har skaffats. Avståndet räknas enligt den kortaste möjliga rutten längs en allmän väg.

En förutsättning för avdrag för bostad på arbetsorten är att den skattskyldige bor i den stadigvarande bostaden med sin make eller minderåriga barn. Med make avses i inkomstskattelagen personer som har ingått äktenskap med varandra före skatteårets utgång. Bestämmelserna om makar i denna lag tillämpas även på personer som under skatteåret har levt under äktenskapsliknande förhållanden i gemensamt hushåll och som tidigare har varit gifta med varandra eller som har eller har haft ett gemensamt barn. Eftersom avdrag för bostad på arbetsorten beviljas månadsvis, anses vid beviljande av avdrag för bostad på arbetsorten personer vara makar från och med den dag de ingått äktenskap eller registrerat sitt parförhållande. Vid skilsmässa eller om maken avlider anses personerna vara makar fram till den dag när de har skilt sig eller flyttar stadigvarande isär eller maken har avlidit. När barn efter skilsmässan bor växelvis hos föräldrarna, kan avdrag för bostad på arbetsorten beviljas en fränskild make, om hans eller hennes bostad där han eller hon anses bo tillsammans med sitt minderåriga barn efter skilsmässan är belägen över 100 kilometer från arbetsbostaden. Om de minderåriga barnen bor till exempel varannan vecka hos den ena föräldern och varannan vecka hos den andra, har båda föräldrarna efter skilsmässan rätt till avdrag för bostad på arbetsorten när de övriga förutsättningarna för avdrag uppfylls.

Ensamstående kan få avdrag för bostad på arbetsorten, om han eller hon samtidigt har två egentliga arbetsplatser som är belägna på olika orter och på grund av dessa arbetsplatser har två separata bostäder. Vid behandlingen av avdrag för bostad på arbetsorten tog riksdagens finansutskott i sitt betänkande (FiUB 15/2007 rd) ställning till förutsättningarna att begränsa beviljandet av avdrag för bostad på arbetsorten till personer med familj och ansåg att riktlinjen överensstämmer med de övriga riktlinjerna i inkomstskattesystemet. I betänkandet fästes också vikt vid en viktig aspekt som avser skattekontroll. Om kravet på make och barn frångås, kommer frågan om hur stadigvarande boendet på den andra orten är att vara beroende på vad den skattskyldige själv uppger. Skattemyndigheten skulle alltså i praktiken inte kunna kontrollera saken. Finansutskottet ansåg att avgränsningen av avdraget också var motiverad med tanke på uppnåendet av syftet med avdraget.

Avdragets maximibelopp är 250 euro för varje hel kalendermånad som den skattskyldige har haft två bostäder. Avdraget beviljas dock högst till beloppet för den hyra som den skattskyldige betalat för bostaden på arbetsorten. Avdraget för bostad på arbetsorten dras av som utgift för inkomstens förvärvande. Avdraget för bostad på arbetsorten och övriga utgifter för förvärvande av löneinkomst, undantaget avdragsgilla medlemsavgifter samt kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen, kan dras av till den del deras sammanlagda belopp överskrider avdraget för inkomstensförvärvande, som är ett schablonbelopp på 750 euro.

Avdrag beviljas inte om den skattskyldige har fått skattefri ersättning eller förmån med anledning boende på annan ort eller till den del som den skattskyldige med stöd av någon annan bestämmelse har dragit av användningsrelaterade kostnader för bostaden i sin beskattning för skatteåret. Till exempel ett skattefritt bostadsbidrag för bostad på arbetsorten eller en sådan skattefri kostnadsersättning som riksdagsledamöter får är ett hinder för att få avdrag för bostad på arbetsorten. Däremot är skattepliktig ersättning för boende i en bostad på arbetsorten eller något annat skattefritt stöd eller någon annan skattefri ersättning än för bostad på arbetsorten inte ett hinder för att få avdrag för bostad på arbetsorten. Till exempel bostadsbidrag för den stadigvarande bostaden eller ersättning för kostnader för en arbetsresa från bostaden på arbetsorten till ett särskilt arbetsställe för att utföra arbetsuppgifter är inte ett hinder för erhåll-

RP 124/2018 rd

lande av avdrag för bostad på arbetsorten. Hushållsavdrag utgör inte heller något hinder för beviljande av avdrag för bostad på arbetsorten.

Om båda makarna uppfyller villkoren för avdraget och båda har yrkat på avdrag beviljas avdraget den make vars nettoförvärvsinkomst är större. Om makarna har haft en bostad på arbetsorten vid olika tidpunkter och de yrkar på avdrag för bostad på arbetsorten för olika perioder, kan båda makarna få avdrag för bostad på arbetsorten för samma skatteår. För en enskild månad kan dock endast endera maken få avdrag för bostad på arbetsorten.

Skatteförvaltningen har gett anvisningar om avdrag för bostad på arbetsorten (Avdrag för arbetsbostad A126/200/2017). I anvisningarna behandlas såväl förutsättningarna för beviljande av avdrag för bostad på arbetsorten som beskattnings- och rättspraxis mångsidigt.

1.2.2 Resekostnadsersättningar för frivilligarbetare

Syftet med den skattefria resekostnadsersättningen enligt inkomstskattelagen är att ersätta arbetstagaren för kostnader för arbetsresan. Enligt 71 § i inkomstskattelagen är skattepliktig inkomst inte kostnadsersättningar för resor, dagtraktamenten, måltidsersättningar och logiersättningar som arbetsgivaren har betalat för arbetsresor. Enligt 72 § i inkomstskattelagen avses med arbetsresa en resa som en skattskyldig tillfälligt företar till ett särskilt arbetsställe för att utföra arbetsuppgifter.

I regel är det fråga om skattefria resekostnadsersättningar enligt 71 § 1 mom. i inkomstskattelagen när arbetsgivaren ersätter kostnader till en löntagare i arbets- eller tjänsteförhållande. En sådan betalare av personliga arvoden som avses i 13 § 1 mom. 2 punkten i lagen om förskotts- och uppboord (1118/1996) jämställs med en arbetsgivare, även om ersättningstagaren inte står i arbets- eller tjänsteförhållande till betalaren. Personliga arvoden av detta slag är mötesarvode, personligt föreläsnings- eller föredragsarvode, arvode för medlemskap i förvaltningsorgan, verkställande direktörs arvode, lön som lyfts av en bolagsman i ett öppet bolag eller ett kommanditbolag samt ersättning för förtroendeuppdrag. I beskattningspraxis har det till exempel ansetts att det till ägarföretagare kan betalas skattefria resekostnadsersättningar för arbetsresor som har gjorts i företagets ärenden, trots att ägaren inte lyfter lön ur företaget. Likaså kan till föreläsare betalas skattefritt resekostnadsersättning, även om föreläsaren inte får föreläsningsarvode.

Bestämmelserna om skattefrihet för resekostnadsersättning har i 71 § 3 mom. i inkomstskattelagen utvidgats till att också omfatta ersättningar för sådana resor som gjorts på uppdrag av ett allmännyttigt samfund när den som får ersättning inte står i anställningsförhållande till betalaren eller inte annars får lön för det arbete som resan ansluter sig till. Bestämmelserna i fråga gäller i praktiken frivilligarbetare som arbetar till förmån för allmännyttiga samfund.

För frivilligarbetare som arbetar till förmån för och på uppdrag av ett allmännyttigt samfund är följande skattefritt:

- dagtraktamente för högst 20 dagar under ett kalenderår,
- logiersättning,
- ersättningen för resekostnader för allmänt forskaffningsmedel är obegränsad och kilometerersättningarna är högst 2 000 euro under ett kalenderår.

Sträckan mellan bostaden och arbetsplatsen är inte en arbetsresa, så arbetsgivaren kan inte ersätta dessa resor skattefritt. Ett allmännyttigt samfund kan dock även ersätta en frivilligarbe-

tare för kostnader för resa från frivilligarbetarens bostad till det arbetsställe där frivilligarbetet utförs. I övrigt är förutsättningarna för skattefria resekostnadsersättningar desamma som för löntagare.

Bestämmelserna om skattefria resekostnadsersättningar för frivilligarbetare trädde i kraft vid ingången av 2001 och de baserade sig på förslaget av Arbetsgruppen för beskattning av idrott (Finansministeriets arbetsgruppspromemoria 17/1998). Arbetsgruppen meddelade som sin preliminära uppfattning att man kan överväga att utvidga tillämpningsområdet för 71 § i inkomstskattelagen till att omfatta också de kostnadsersättningar som betalas av allmännyttiga samfund. Samtidigt bör man dock enligt arbetsgruppen kunna försäkra sig om att det i själva verket inte är lön som betalas under beteckningen kostnadsersättning.

Resekostnadsersättning som betalas till andra än frivilligarbetare vid allmännyttiga samfund är skattepliktig inkomst för mottagaren, eftersom inga bestämmelser om skattefrihet är tillämpliga på andra mottagare. Mottagare av skattepliktig resekostnadsersättning i samband med frivilligarbete har i den egna beskattningen rätt att yrka på avdrag för kostnaderna för resorna i fråga som utgifter för inkomstens förvärvande.

1.2.3 Fri- och rabattbiljetter för trafikidkares arbetstagare

I 69 § i inkomstskattelagen föreskrivs det om beskattningen av sedvanliga personalförmåner. Personalförmånerna är förmåner som arbetsgivaren tillhandahåller sina arbetstagare eller pensionerade tidigare arbetstagare och som ges med stöd av arbets- eller tjänsteförhållandet, men som inte är ersättning för utfört arbete. Ur arbetsgivarens perspektiv är syftet med att ge en personalförmån ofta att förmedla en positiv arbetsgivarbild och indirekt främja utförandet av arbete till exempel genom att upprätthålla arbetstagarnas arbetsförmåga eller arbetsmotivation.

Enligt 69 § 2 mom. i inkomstskattelagen betraktas inte som skattepliktig inkomst sådana inom branschen sedvanliga och skäligen förmåner som skattskyldiga vilka är anställda hos trafikidkare eller uppstår pension på basis av en sådan anställning får av arbetsgivaren i form av fri- eller rabattbiljetter för resor. Skattefriheten gäller inte andra branscher än trafikidkare. Till trafikbranschen räknas bland annat järnvägs-, buss-, flyg- och fartygstrafik. Förmånens sedvanlighet och skälighet avgörs branschvis och enligt trafikform. Skattefriheten tillämpas inte på personalen hos andra företag som hör till en koncern, om inte mottagaren är i trafikidkarens tjänst.

1.3 Arvsbeskattning av försäkringsersättning som betalas ut enligt en dödsfallsförsäkring som är ansluten till en frivillig individuell pensionsförsäkring samt av avtal om långsiktigt sparande

Som en del av lagstiftningen om revideringen av beskattningen av långsiktigt sparande som omfattas av skatteutgifter ändrades vid ingången av 2010 inkomstbeskattningen och arvsbeskattningen av frivilligt individuellt pensionssparande, så att skattebemötandet skulle vara neutralt i förhållande till beskattningen av den nya form av sparande, dvs. avtal om långsiktigt sparande, som omfattas av skatteutgifter.

Det föreskrevs att avgifterna för avtal om långsiktigt sparande ska vara avdragsgilla i inkomstbeskattningen och att betalningar med stöd av avtalet ska vara skattepliktig kapitalinkomst, vilket följer beskattningsprinciperna för beskattningen av frivilliga individuella pensionsförsäkringar.

RP 124/2018 rd

En frivillig individuell pensionsförsäkring är en livsfallsförsäkring med risk för att förlora sparkapitalet när den försäkrade avlider. Till en pensionsförsäkring ansluts vanligen en dödsfallsförsäkring, med stöd av vilken försäkringsersättning betalas till dödsboet eller till en förmånstagare enligt förmånstagarförordnandet.

Inkomstbeskattningen vid spararens dödsfall reformerades så att sparmedlen i avtalet om långsiktigt sparande räknas som dödsboets eller testamentstagarens skattepliktiga kapitalinkomst enligt värdet på dödsdagen och att försäkringsersättningen enligt dödsfallsförsäkringen i anslutning till pensionsförsäkringen är med stöd av 36 § 2 mom. skattepliktig kapitalinkomst för förmånstagaren eller dödsboet upp till pensionsförsäkringens sparbelopp.

Eftersom sparmedlen i avtalet om långsiktigt sparande ägs av den sparande, omfattas de av normal arvsbeskattning. För att pensionsförsäkringarna ska ha en ställning som är jämförbar med ställningen för avtalen om långsiktigt sparande fogades till 7 a § i lagen om skatt på arv och gåva (378/1940) ett nytt 3 mom., enligt vilket trots bestämmelserna i 1 och 2 mom. arvsskatt ska betalas på hela beloppet av försäkringsersättning enligt en dödsfallsförsäkring som är ansluten till en frivillig individuell pensionsförsäkring upp till pensionsförsäkringens sparsumma. Utan tillägget skulle försäkringsersättningen, som samtidigt föreskrevs som skattepliktig inkomst i inkomstbeskattningen, med stöd av 7 a § 1 mom. i lagen om skatt på arv och gåva ha blivit skattefri i arvsbeskattningen. Enligt bestämmelsen omfattas försäkringsersättning inte av arvsbeskattningen till den del ersättningen vid inkomstbeskattningen är skattepliktig inkomst.

Genom de ändringar av 7 a § i lagen om skatt på arv och gåva (1320/2016) som trädde i kraft vid ingången av 2017 och som tillämpas från ingången av 2018 slopades den delvisa skattefriheten för dödsfallsersättningar när paragrafens 2 mom. upphävdes. Enligt paragrafen var de ersättningar som avses i 1 mom. och som betalas ut med stöd av arvlätarens död befriade från arvsskatt upp till 35 000 euro eller, om förmånstagaren var en efterlevande make, alltid minst hälften av beloppet.

Samtidigt upphävdes hela 7 a § 3 mom. om beskattning av försäkringsersättning enligt en dödsfallsförsäkring som är ansluten till en frivillig individuell pensionsförsäkring, även till den del det är fråga om försäkringsersättning som motsvarar pensionsförsäkringens sparbelopp. Till följd av ändringen tillämpas på försäkringsersättningar bestämmelserna i 7 § 1 mom., enligt vilket inkomst som är skattepliktig i inkomstbeskattningen är befriad från skatt i arvsbeskattningen.

Den nämnda konsekvensen, som samtidigt innebär att avtal om långsiktigt sparande försätts i en ofördelaktigare ställning i inkomstbeskattningen än frivilliga individuella pensionsförsäkringar var inte avsedd.

Bestämmelserna i 36 § 2 mom. om att räkna dödsfallsersättningen som förmånstagarens eller dödsboets kapitalinkomst tillämpas i enlighet med lagens ikraftträdandebestämmelse på de försäkringar som har tecknats den 18 september 2009 eller senare. Därför gäller ändringen av rättsläget från och med ingången av 2018 endast dessa situationer.

2 Bedömning av nuläget och föreslagna ändringar

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Sipiläs regering är målsättningen med skattepolitiken att öka tillväxten, företagandet och sysselsättningen. I regeringsprogrammet ingår både sådana åtgärder som skärper beskattningen och sådana som lindrar den. Största delen av änd-

ringarna av beskattningsgrunderna enligt regeringsprogrammet genomfördes redan 2016—2018. Centrala åtgärder har varit att lindra beskattningen av arbete och att strama åt punktskatterna och fastighetsbeskattningen.

Detta år håller på att bli det bästa året i den nuvarande konjunkturfasen, eftersom den ekonomiska tillväxten förutspås öka en aning jämfört med ifjol. I början av 2018 ökade sysselsättningen till och med snabbare än man kunde vänta sig utifrån den ekonomiska aktiviteten.

2.1 Beskattningen av förvärvsinkomster

Det föreslås att det i överensstämmelse med regeringsprogrammet görs en indexjustering på 2,6 procent i skattegrunderna för förvärvsinkomster på alla inkomstnivåer i enlighet med förtjänstnivåindexet. Enligt finansministeriets prognos från augusti 2018 uppskattas det att förändringen av konsumentprisindexet 2019 kommer att uppgå till 1,4 procent och förändringen av förtjänstnivåindexet till 2,6 procent. Det föreslås att indexjusteringen genomförs genom en höjning av den progressiva inkomstskatteskalans alla inkomstgränser samt genom att höja grundavdragets maximibelopp och arbetsinkomstavdragets maximibelopp och inflödes- och minskningsprocent. En höjning av beloppet av den lägsta beskattningsbara inkomsten enligt inkomstskatteskalen minskar automatiskt pensionsinkomstavdraget vid statsbeskattningen och kommunalbeskattningen, eftersom beräkningsformeln för det maximala avdragsgilla beloppet är bunden till beloppet av den lägsta beskattningsbara inkomsten i skalan.

Utöver indexjusteringar föreslås det att förvärvsinkomstbeskattningen ska lindras med sammanlagt 130 miljoner euro med betoning på låginkomsttagare. Detta sker genom att höja grundavdraget vid kommunalbeskattningen med 60 miljoner euro, arbetsinkomstavdraget med 40 miljoner euro och pensionsinkomstavdraget vid stats- och kommunalbeskattningen med totalt 30 miljoner euro. Höjningen av grundavdraget vid kommunalbeskattningen gäller arbetsinkomst, pensionsinkomst och förmånsinkomst, dvs. åtgärden lindrar också beskattningen av förmånsinkomst. Höjningen av arbetsinkomstavdraget lindrar beskattningen av arbetsinkomst och höjningen av pensionsinkomstavdraget beskattningen av pensionsinkomsten.

Som helhet sedd förblir löntagarnas beskattning nästan oförändrad, om man beaktar ändringarna i avgifterna.

2.1.1 Förvärvsinkomstskatteskalen för 2019

I propositionen föreslås att det vid beskattningen för skatteåret 2019 tillämpas en progressiv förvärvsinkomstskatteskala som lindrats i jämförelse med inkomstskatteskalen för 2018 genom att inkomstgränserna i skatteskalan höjs med 2,6 procent.

Inkomstskatteskalen skärptes för 2016 genom att den nedre gränsen i euro för skalans högsta inkomstklass, dvs. den nedre gränsen för den s.k. solidaritetsskatten, sänktes från 90 000 euro till 72 300 euro. Detta innebar att de två högsta inkomstklasserna slogs samman. Enligt regeringens riktlinje var avsikten att sammanslagningen av de två högsta inkomstklasserna ska gälla skatteåren 2016 och 2017. Den nedre gränsen i euro för den högsta inkomstklassen i inkomstskatteskalen för 2017 ska motsvara skalan för 2016, men i gränsen gjordes motsvarande indexjustering som i de övriga inkomstklasserna. Regeringen beslutade vid budgetmanglingen hösten 2017 att den nedre gränsen för solidaritetsskatten skulle kvarstå oförändrad. I gränsen gjordes motsvarande indexjustering som i de övriga inkomstklasserna, varvid den nedre gränsen är 74 200 euro år 2018. Regeringen beslutade att giltigheten för den lägre nedre gränsen för den så kallade solidaritetsskatten ska förlängas till 2019. Det föreslås att gränsen ska indexjusteras på motsvarande sätt som de övriga inkomstklasserna, till följd av vilket det föreslås att den nedre gränsen i euro för den högsta inkomstklassen i inkomstskatteskalen för 2019 ska

RP 124/2018 rd

vara 76 100 euro. Enligt beräkningarna finns det 2019 cirka 124 000 personer med en förvärvsinkomst på över 76 100 euro per år som beskattas vid statsbeskattningen.

2.1.2 Grundavdrag vid kommunalbeskattningen

Enligt förslaget ska maximibeloppet för grundavdraget vid kommunalbeskattningen enligt 106 § i inkomstskattelagen höjas från 3 100 euro till 3 305 euro. Grundavdraget beviljas till fullt belopp vid en dagpenningssinkomst på 3 305 euro per år, en löneinkomst på cirka 6 800 euro per år och en pensionsinkomst på cirka 11 400 euro per år. För mottagare av dagpenningssinkomst har grundavdraget en effekt på en inkomst på upp till cirka 21 700 euro per år, för mottagare av löneinkomst på upp till cirka 28 100 euro per år och för mottagare av pensionsinkomst på upp till cirka 23 300 euro per år.

2.1.3 Arbetsinkomstavdrag

Det föreslås att maximibeloppet för arbetsinkomstavdrag enligt 125 § i inkomstskattelagen ska höjas från 1 540 euro till 1 630 euro. Avdragets minskningsprocent höjs från 1,65 procent till 1,72 procent för den del av nettoförvärvsinkomsten som överstiger 33 000 euro. När nettoförvärvsinkomsten uppgår till cirka 128 400 euro beviljas inte längre något arbetsinkomstavdrag. Det föreslås att avdragets inflödesprocent höjs från 12 procent till 12,2 procent.

2.1.4 Pensionsinkomstavdrag vid statsbeskattningen

Enligt förslaget ska pensionsinkomstavdraget vid statsbeskattningen enligt 100 § i inkomstskattelagen ökas genom att den koefficient som används för att beräkna pensionsinkomstavdragets fulla belopp höjs från 3,81 till 3,867 procent. I övrigt beräknas pensionsinkomstavdraget vid statsbeskattningen på samma sätt som i nuläget. Enligt nuvarande uppskattningar kommer fullt pensionsinkomstavdrag vid statsbeskattningen att uppgå till 11 590 euro 2019.

2.1.5 Pensionsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen

Det föreslås att pensionsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen enligt 101 § i inkomstskattelagen ökas genom att den koefficient som används för att beräkna pensionsinkomstavdragets fulla belopp höjs från 1,393 till 1,395 procent. I övrigt beräknas pensionsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen på samma sätt som i nuläget. År 2019 kommer fullt pensionsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen att uppgå till 9 050 euro enligt nuvarande uppskattningar.

2.2 Inkomstskattelagen

2.2.1 Avdrag för bostad på arbetsorten

Syftet med avdraget för bostad på arbetsorten är att uppmuntra de skattskyldiga att söka och ta emot arbete även på ett långt avstånd från den stadigvarande bostaden. Avdraget för bostad på arbetsorten kompletterar de sätt genom vilka man strävar efter att öka arbetskraftens rörlighet. Syftet med avdraget är att delvis täcka de extra kostnader som dessa situationer medför för arbetstagaren. Vid avdrag för bostad på arbetsorten är det fråga om en skatteutgift, med stöd av

RP 124/2018 rd

vilken en skattskyldig har rätt att göra ett avdrag för en bostad på arbetsorten som den skattskyldige hyrt på grund av sitt arbete, dvs. hyran för en bostad på arbetsorten, även om utgifterna för boendet i princip utgör icke-avdragsgilla levnadskostnader vid beskattningen.

År 2016 beviljades avdrag för bostad på arbetsorten till 10 076 skattskyldiga. Avdragets totala belopp var 20,6 miljoner euro och det genomsnittliga avdraget 2 044 euro. Till följd av avdraget minskade skatteintäkterna med cirka 8,2 miljoner euro. Antalet avdragsmottagare ökade med 1 243 personer från år 2014 till år 2016 och avdragsbeloppet ökade med cirka 2,5 miljoner euro. Det genomsnittliga avdraget var på ungefär samma nivå 2014—2016. Cirka 40 procent av det totala avdragsbeloppet erhålls av medelinkomstlöntagare.

Vid ramförhandlingarna våren 2018 beslutade regeringen att ändra avdraget för bostad på arbetsorten så att det bättre stöder flytt på grund av arbete. Därför föreslås det att 95 a § 1 mom. i inkomstskattelagen ändras så att maximibeloppet av avdraget för bostad på arbetsorten höjs från nuvarande 250 euro till 450 euro. Sålunda beviljas 450 euro avdrag för varje hel kalendermånad som den skattskyldige har använt två bostäder.

Det föreslås inga ändringar av avdragsstrukturen eller förutsättningarna för beviljande av avdraget. I enlighet med det ramförhandlingsbeslut som regeringen fattade på våren utredde förutsättningarna för att bevilja ensamstående avdrag för bostad på arbetsorten. De grunder som lades fram i finansutskottets betänkande (FiUB 15/2007 rd) och utifrån vilka avdraget har begränsats till endast personer med familj föreligger dock fortfarande. Avdraget för bostad på arbetsorten är en skatteutgift, vars syfte är att göra det lättare att ta emot arbete också när den egentliga arbetsplatsen är belägen på långt avstånd från den berörda personens stadigvarande bostad. Ensamstående är inte på samma sätt bundna till sin bostadsort som exempelvis de familjer där de övriga medlemmarnas arbete och skolor finns på hemorten. Ensamstående har således inte samma stödbehov som personer med familj, och avdraget går inte heller på samma sätt att motivera samhällspolitiskt. Till avgränsningen av avdraget för bostad på arbetsorten till personer med familj hör dessutom en viktig aspekt som avser skattekontroll. Om kravet på make och barn frångås, kommer frågan om hur stadigvarande boendet på den andra orten är att vara beroende av vad den skattskyldige själv uppger. Skattemyndigheten skulle alltså i praktiken inte kunna kontrollera saken. Att utvidga tillämpningen av avdraget skulle leda till att stöd som beviljas genom beskattning ohjälpligt ges i situationer som det inte var avsett för. Svårigheterna med att kontrollera skulle också ge nya möjligheter till missbruk och den typen av strukturer bör inte skapas i skattesystemet.

2.2.2 Resekostnadsersättningar för frivilligarbetare

I ett projekt om smidigare författningar, som bygger på regeringsprogrammet, är en målsättning att förenkla regleringen och beskattningen av frivilligarbete. Frivilligarbetares resekostnadsersättningar behandlades i en arbetsgrupp som utredde koordineringen av frivilligverksamheten och utvecklandet av verksamhetsförutsättningarna (Finansministeriets publikationer 39/2015). Arbetsgruppen var inrättad av finansministeriet. Arbetsgruppen föreslog att de frågor som arbetsgruppen lyfte fram när det gäller omfattningen av tillämpningsområdet för skattefria kostnadsersättningar samt huruvida maximibeloppet för resekostnader räcker till ska bedömas i samband med att behandlingen i beskattningshänseende av föreningar och fonder utreds. De skattefria resekostnadsersättningar som betalas till frivilligarbetare har också behandlats i en arbetsgrupp (Förtydligande av statens roll och styrmetoder inom den finska motions- och idrottskulturen, undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2017:40, på finska) inrättad av undervisnings- och kulturministeriet. Arbetsgruppen föreslog att tillämpningsområdet för skattefria kostnadsersättningar till frivilligarbetare ska rationaliseras och maximibeloppet för resekostnader höjas till 5 000 euro per år.

RP 124/2018 rd

Ändringen av inkomstlagens 71 § 3 mom. om skattefria resekostnadsersättningar för frivilligarbetare trädde i kraft vid ingången av 2001. Det är fråga om ett undantag från huvudregeln, enligt vilken skattefria resekostnadsersättningar endast kan betalas till löntagare i arbets- eller tjänsteförhållande. Fogandet av bestämmelsen till inkomstskattelagen byggde på förslaget av Arbetsgruppen för beskattning av idrott. Enligt arbetsgruppen bör man dock kunna försäkra sig om att det i själva verket inte är lön som betalas under beteckningen kostnadsersättning.

Det föreskrevs en övre gräns för skattefria ersättningar för att inte lön ska betalas i form av kostnadsersättning. Dagtraktamente får betalas ut för högst 20 dagar under ett kalenderår och resekostnadsersättning för resor som gjorts med något annat än ett allmänt fortskaffningsmedel högst 2 000 euro under ett kalenderår. Logiersättningar och resekostnader för resor som gjorts med allmänna fortskaffningsmedel får ersättas skattefritt utan övre gräns.

Eftersom syftet med gränserna är att förhindra att det inte i själva verket är lön som betalas i form av kostnadsersättning, finns det inte skäl att slopa bestämmelserna om övre gränser. Gränserna har dock varit desamma sedan 2001. Eftersom gränsen för kilometerersättning är ett eurobelopp, har det inte följt kostnadsutvecklingen för kilometerersättning.

När bestämmelsen trädde i kraft 2001, var maximibeloppet 12 000 mark och den högsta kilometerersättningen 225 penni/kilometer. Enligt ersättningsnivån och maximibeloppet 2001 kunde ett allmännyttigt samfund då skattefritt ersätta frivilligarbetares körningar upp till 5 333 kilometer årligen.

År 2018 är maximibeloppet 2 000 euro och kilometerersättningen 0,42 euro/km. Enligt ersättningsnivån och maximibeloppet 2018 kan ett allmännyttigt samfund skattefritt ersätta frivilligarbetares körningar upp till 4 761 kilometer årligen.

År 2001 kunde ett allmännyttigt samfund skattefritt ersätta frivilligarbetare 572 kilometer mer. Omvandlat till euro betyder detta enligt ersättningsnivån 2018 cirka 240 euro. Enligt denna beräkning höjer en höjning av maximibeloppet till 2 240 euro maximibeloppet till motsvarande nivå som 2001.

Regeringen anser att det är motiverat att höja kilometerersättningens nuvarande maximibelopp på 2 000 euro till 3 000 euro för att utveckla verksamhetsförutsättningarna för frivilligarbete. Till följd av detta föreslås det att 71 § 3 mom. 3 punkten ändras så att resekostnadsersättningar för resor som gjorts med något annat än ett allmänt fortskaffningsmedel är skattefria upp till högst 3 000 euro under ett kalenderår.

När det gäller dagtraktamente är maximibeloppet bundet till antalet dagar, så till denna del finns det inget motsvarande justeringsbehov som när det gäller kilometerersättning. Möjligheten att betala dagtraktamente för högst 20 dagar under ett kalenderår kan anses vara motiverad och ändamålsenlig och det föreslås ingen ändring av den övre gränsen för dagtraktamente.

Bestämmelsen om resekostnadsersättning för frivilligarbetare i 71 § 3 mom. i inkomstskattelagen gäller endast resekostnadsersättning som betalas av allmännyttiga samfund. Så föreskrevs det, eftersom frivilligarbete vanligen utförs till förmån för allmännyttiga samfund. I båda de ovannämnda arbetsgrupperna har omfattningen av tillämpningsområdet för 71 § 3 mom. i inkomstskattelagen lyfts fram. Frivilligarbete bygger på frivillighet och avsaknad av vederlag. Arbete som utförs av frivilligarbetare gagnar direkt sådan allmännyttig verksamhet eller till exempel samhällsverksamhet som motsvarar samfundets syfte. Och frivilligarbetare utför inte arbete för att få lön eller annan ersättning. Traditionellt frivilligarbete som är till allmännytta utförs till exempel också i kommuner och församlingar och statliga inrättningar. I offentliga samfund utförs mycket frivilligarbete bland annat inom naturvård till exempel vid

RP 124/2018 rd

uppföljning av naturens mångfald. Även församlingarna har långa traditioner inom frivilligarbete och verksamheten är omfattande. Frivilligarbetare arbetar bland annat i uppgifter som anknyter till hjälp åt nästan samt bland barn och ungdomar som till exempel ledare på konfirmationsläger samt klubbledare. För att behandlingen i beskattningshänseende av resekostnadsersättning för frivilligarbetare ska vara enhetlig har det framförts att tillämpningsområdet för 71 § 3 mom. i inkomstskattelagen också bör omfatta resekostnadsersättning som betalas av allmännyttiga samfund. För närvarande är resekostnadsersättning som betalas till andra än frivilligarbetare vid allmännyttiga samfund skattepliktig inkomst för mottagaren, eftersom inga bestämmelser om skattefrihet är tillämpliga på ersättningen. Mottagare av skattepliktig resekostnadsersättning i samband med frivilligarbete har rätt att i sin beskattning yrka på avdrag för utgifter för inkomstens förvärvande.

Eftersom traditionellt frivilligarbete vanligen utförs också till förmån för allmännyttiga samfund, föreslås det att tillämpningsområdet för 71 § 3 mom. i inkomstskattelagen ska utvidgas så att det utöver allmännyttiga samfund omfattar de delvis skattefria offentliga samfund som avses i 21 § i inkomstskattelagen. Enligt 21 § i gällande inkomstskattelag är delvis skattefria samfund följande:

- 1) staten och dess inrättningar,
- 2) kommuner, samkommuner och landskap samt av pensionsanstalter, pensionsstiftelser eller pensionskassor som har grundats för deras anställda, eller motsvarande pensionsanstalter, pensionsstiftelser eller pensionskassor som får understöd av allmänna medel,
- 3) den evangelisk-lutherska kyrkan, ortodoxa kyrkosamfundet och andra religionssamfund samt deras församlingar liksom även pensionsanstalter, pensionsstiftelser och pensionskassor som har grundats för deras anställda.

Med sådan resekostnadsersättning för arbetsresa som betalats av arbetsgivaren jämställs också sådan resekostnadsersättning som ett ovannämnt offentligt samfund betalt för en resa som gjorts till förmån för det offentliga samfundet på uppdrag av detta också i de fall när den skattskyldige inte står i anställningsförhållande till det offentliga samfundet eller inte annars får lön för det arbete som resan ansluter sig till. Av denna resekostnadsersättning är följande skattefria inkomst:

- dagtraktamente för högst 20 dagar under ett kalenderår,

- logiersättning,

- ersättningen för resekostnader för allmänt forskaffningsmedel är obegränsad och kilometerersättningarna är högst 3 000 euro under ett kalenderår.

I praktiken gäller ändringen de frivilligarbetare som utför arbete till förmån för offentliga samfund som avses i 21 § i inkomstskattelagen och får resekostnadsersättning av dem. Till följd av den föreslagna ändringen motsvarar behandlingen i beskattningshänseende av den resekostnadsersättning som betalas till dessa frivilligarbetare behandlingen i beskattningshänseende av resekostnadsersättningen till de frivilligarbetare som arbetar till förmån för allmännyttiga samfund. Resan ska ha gjorts på uppdrag av det offentliga samfundet. Den ska också anknyta till det offentliga samfundets verksamhet och om den ska på förhand på behörigt sätt ha fattats beslut. Ersättningen för resekostnaderna ska bygga på en ändamålsenlig reseräkning. Ändringen påverkar inte resekostnadsersättningen för de skattskyldiga som får lön eller arbetersättning.

RP 124/2018 rd

I inkomstskattelagen föreskrivs det endast om behandlingen i beskattningshänseende av resekostnadsersättning. Betalaren av ersättning beslutar i vilka situationer och på vilka grunder den betalar resekostnadsersättning till frivilligarbetare.

2.2.3 Tekniska korrigeringar av inkomstskattelagen

Enligt 58 § 8 mom. anses ”såsom skattepliktig inkomst enligt 1 mom. 3 punkten” inte delägarlån som med stöd av 53 a § räknas som den skattskyldiges inkomst. Syftet med hänvisningen till 1 mom. 3 punkten är att hänvisa till punkten om avdragsgilla räntor på skuld för inkomstens förvärvande. I paragrafens 1 mom. finns det emellertid inte längre en 3 punkt, utan momentet i sig behandlar avdragsgilla räntor på skuld för inkomstens förvärvande. Därför föreslås det att 58 § 8 mom. ska upphävas och 1 mom. ändras så att det av momentet framgår att delägarlån inte anses som sådan skattepliktig inkomst som avses i paragrafen.

2.2.4 Fri- och rabattbiljetter för trafikidkares arbetstagare

Bestämmelserna om skattefria personalbiljetter i 69 § 2 mom. i inkomstskattelagen har ingått och haft samma ordalydelse i beskattningstagstiftningen sedan 1983. Till lagen om skatt på inkomst och förmögenhet fogades då en ny 22 a § för att precisera behandlingen av personalförmåner i skattehänseende (1097/1983). Enligt bestämmelsens ordalydelse gäller skattefriheten för personalbiljetter endast skattskyldiga som är anställda hos trafikidkare eller uppbär pension på basis av en sådan anställning.

I dagsläget är trafikidkares bolagsstrukturer annorlunda än vad de var när bestämmelsen om skattefrihet för personalbiljetter trädde i kraft. Företagen hade då ofta koncernstruktur, varvid en viss struktur som direkt betjänade trafikidkande har kunnat bolagiseras och bli ett eget bolag. Vid beskattnings- och rättspraxis har 69 § 2 mom. i inkomstskattelagen i vissa fall tolkats så att bestämmelsen om skattefria personalbiljetter inte är tillämplig på dem som arbetar i dotterbolaget, trots att de fortfarande utför samma arbete och omfattades av skattefriheten före bolagiseringen. För att ändringarna av bolagsstrukturen inte ska påverka behandlingen av personalbiljetter i beskattningshänseende är det motiverat att förtydliga ordalydelsen i bestämmelsen om skattefria personalbiljetter, så att den motsvarar dess ursprungliga syfte och den nuvarande verksamhetsmiljön. Till följd av detta föreslås det att 69 § 2 mom. i inkomstskattelagen ändras så att den också tillämpas på personer som är anställda eller uppbär pension på basis av en sådan anställning hos ett bolag som direkt betjänar trafikidkarens verksamhet och som hör till samma koncern. Den föreslagna ändringen påverkar inte de övriga kriterierna för skattefria biljetter.

Som ett dotterbolag som direkt betjänar en trafikidkarens verksamhet betraktas bolag som väsentligen och främst betjänar moderbolagets trafikidkande och sålunda tillsammans med moderbolaget bildar en helhet vars verksamhet består av trafikidkande. Bolag av detta slag är till exempel teknisk service samt andra motsvarande dotterbolag som direkt betjänar trafikidkandet. Till exempel en resebyrå är inte ett företag som betjänar direkt trafikidkande, även om den hör till en koncern vars moderbolag är trafikidkare. Detta motsvarar nuvarande rättspraxis.

2.3 Lagen om skatt på arv och gåva

De ändringar av 7 a § som behandlas ovan i avsnitt 1.3 i motiveringen ledde till att de former av långsiktigt sparande som omfattas av skatteutgifter befinner sig sinsemellan i en icke-neutral situation från och med ingången av 2018.

Det föreslås att det till 7 a § om sådan ersättning på grund av försäkring som med anledning av arvlåtarens död betalas till dödsboet eller förmånstagaren och med försäkringsersättning jäm-

förbart ekonomiskt stöd ska fogas ett 2 mom., enligt vilket arvsskatt trots bestämmelserna i 1 mom. ska betalas på försäkringsersättning enligt en dödsfallsförsäkring som är ansluten till en frivillig individuell pensionsförsäkring upp till pensionsförsäkringens sparsumma. Genom ändringen ställs frivilliga individuella pensionsförsäkringar och avtal om långsiktigt sparande vid arvsbeskattningen i samma ställning som genomfördes i anslutning till reformen 2010.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

De ändringar som föreslås i propositionen beräknas sammanlagt minska skatteinkomsterna med cirka 499 miljoner euro. Statens skatteintäkter beräknas minska med cirka 245 miljoner euro. Kommunernas skatteintäkter beräknas minska med cirka 237 miljoner euro. Församlingarnas skatteinkomster beräknas minska med cirka 12,5 miljoner euro och intäkterna från sjukförsäkringens sjukvårdspremie med cirka 4,5 miljoner euro.

3.1.1 Beskattningen av förvärvsinkomster

Justeringen enligt förtjänstnivåindexet av beskattningsgrunderna för förvärvsinkomster beräknas minska förvärvsinkomstskatten med cirka 398 miljoner euro. Utöver indexjusteringen uppskattas den lindring som föreslås i beskattningen av arbete minska förvärvsinkomstskatten med cirka 130 miljoner euro. Om den nedre gränsen för solidaritetsskatten hålls oförändrad uppskattas detta dessutom öka skatteinkomsterna med cirka 32 miljoner euro jämfört med om den nedre gränsen för solidaritetsskatten hade stigit tillbaka till 90 000 euro i enlighet med regeringens tidigare beslut. I propositionen föreslås det att flera olika avdrag och statens inkomstskatteskala ska ändras. Konsekvenserna av ändringarna av statens inkomstskatteskala och de olika avdragen specificeras nedan.

De föreslagna ändringarna i statens inkomstskatteskala uppskattas minska skatteintäkterna med sammanlagt cirka 204 miljoner euro på årsnivå, varav statens andel är 144 miljoner euro, kommunernas andel 56 miljoner euro och församlingarnas andel 4 miljoner euro.

Höjningen av arbetsinkomstavrdraget uppskattas minska skatteintäkterna med cirka 174 miljoner euro, varav statens andel är 78 miljoner euro, kommunernas andel 92 miljoner euro och församlingarnas andel 4 miljoner euro. Den föreslagna ändringen får inga betydande konsekvenser för Folkpensionsanstaltens skatteinkomster.

Höjningen av grundavrdraget uppskattas minska skatteintäkterna med cirka 88 miljoner euro, varav kommunernas andel är 80 miljoner euro, församlingarnas andel 4 miljoner euro och Folkpensionsanstaltens andel cirka 4 miljoner euro.

Höjningen av pensionsinkomstavrdraget vid statsbeskattningen uppskattas minska skatteintäkterna med cirka 26 miljoner euro, varav statens andel är 22 miljoner euro och kommunernas andel 4 miljoner euro. Den föreslagna ändringen får inga betydande konsekvenser för församlingarnas eller Folkpensionsanstaltens skatteinkomster.

Höjningen av pensionsinkomstavrdraget vid kommunalbeskattningen uppskattas minska skatteintäkterna med cirka 4 miljoner euro, varav kommunernas andel är 3 miljoner euro, församlingarnas andel 0,5 miljoner euro och Folkpensionsanstaltens andel cirka 0,5 miljoner euro.

Tabell 1 visar i sammanfattning hur förslagen till ändring av inkomstskattegrunderna genom de i denna proposition gjorda ändringarna i statens progressiva inkomstskatteskala, arbetsinkomstavrdraget och grundavrdraget sammantaget på olika inkomstnivåer påverkar skattegraden

RP 124/2018 rd

för en löntagare som är yngre än 53 år. Sifferuppgifterna i tabellen omfattar inkomstskatt till staten, genomsnittlig kommunalskatt, rundradioskatt, genomsnittlig kyrkoskatt, sjukförsäkringens sjukvårdspremie och dagpenningspremie samt arbetstagarnas arbetspensionsförsäkringsavgift och löntagarnas arbetslöshetsförsäkringspremie. I kalkylerna har använts 2018 års genomsnittliga skattesatser för kommunalskatten och kyrkoskatten samt löntagaravgifter. Konsekvenserna av att låta den nedre gränsen för den så kallade solidaritetskatten kvarstå oförändrad framgår inte separat i tabellerna 1 och 2, eftersom den nedre gränsen för den högsta inkomstklassen i inkomstskatteskalan för 2019 i övrigt motsvarar skalan för 2018, men gränsen för skalan indexjusteras på motsvarande sätt som de övriga inkomstklasserna.

Löneinkomst, €/år	Grunderna för 2018	De föreslagna grunderna för 2019	Förändring i skattegrad, pro- centenheter	Skatteändring, €/år
5 000	8,25	8,25	0	0
10 000	8,25	8,25	0	0
20 000	16,42	15,65	-0,77	-154
30 000	23,87	23,26	-0,61	-183
40 000	29,53	29,06	-0,47	-188
50 000	33,2	32,75	-0,45	-225
60 000	36,12	35,76	-0,36	-216
70 000	38,21	37,91	-0,3	-210
80 000	39,78	39,52	-0,26	-208
90 000	41,69	41,26	-0,43	-387
100 000	43,44	43,06	-0,38	-380
110 000	44,83	44,49	-0,34	-374
120 000	46	45,69	-0,31	-372

Tabell 2 visar i sammanfattning hur förslagen till ändring av inkomstskattegrunderna genom de i denna proposition gjorda ändringarna i statens progressiva inkomstskatteskala, pensionsinkomstavdraget vid statsbeskattningen, pensionsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen och grundavdraget sammantaget på olika inkomstnivåer påverkar skattegraderna för personer som får pensionsinkomst. Sifferuppgifterna i tabellen omfattar inkomstskatt till staten, genomsnittlig kommunalskatt, rundradioskatt, genomsnittlig kyrkoskatt och sjukförsäkringens sjukvårdspremie. I kalkylerna har använts 2018 års genomsnittliga skattesatser för kommunalskatten och kyrkoskatten.

Pensionsinkomst, €/år	Grunderna för 2018	Föreslagna grun- der för 2019	Ändring i skatte- grad, procenten- heter	Ändring i skattemängd, €/år
5 000	0	0	0	0
10 000	0	0	0	0
20 000	18,83	18,53	-0,3	-60
30 000	25	24,91	-0,09	-27
40 000	30,32	30,05	-0,27	-108
50 000	33,48	33,19	-0,29	-145
60 000	36,22	35,97	-0,25	-150

RP 124/2018 rd

70 000	38,17	37,96	-0,21	-147
80 000	40,36	39,94	-0,42	-336
90 000	42,53	42,15	-0,38	-342
100 000	44,26	43,93	-0,33	-330
110 000	45,68	45,38	-0,3	-330
120 000	46,86	46,58	-0,28	-336

3.1.4 Kompensation för ändringarna i skatteintäkter

I enlighet med regeringsprogrammet kompenseras kommunerna för ändringen i skatteinkomsterna till nettobelopp. De ändringar som föreslås i denna proposition minskar kommunernas skatteintäkterna med sammanlagt 237 miljoner euro. Ändringen av skatteinkomsterna kompenseras via statsandelssystemet. Avsikten är att en separat proposition lämnas om kompensationen.

3.2 Avdrag för bostad på arbetsorten

Syftet med avdraget för bostad på arbetsorten är att komplettera de metoder genom vilka man strävar efter att öka arbetskraftens rörlighet och uppmuntra de skattskyldiga att söka och ta emot arbete även på ett långt avstånd från den stadigvarande bostaden. Att höja maximibeloppet av avdraget för bostad på arbetsorten från 250 euro till 450 euro ökar avdragets effekt, varvid det för sin del förväntas förbättra incitamenten till rörlighet för arbetskraften. Avdraget för bostad på arbetsorten kan också minska antalet långa dagliga resor mellan bostaden och arbetsplatsen, om de som gör sådana resor skaffar en arbetsbostad nära sin arbetsplats.

När det gäller dem som redan har skaffat en bostad på arbetsorten, så sänker höjningen av maximibeloppet kostnaderna för bostaden. En höjning av det månatliga maximibeloppet med 200 euro ökar de disponibla inkomsterna för medelinkomsttagare med cirka 1 150 euro per år, om han eller hon får fullt avdrag för bostad på arbetsorten för hela året. Avdrag för bostad på arbetsorten görs mest i de högsta inkomstdecilerna.

Att höja maximibeloppet från 250 euro till 450 euro minskar skatteintäkterna med uppskattningsvis tre miljoner euro. Statens andel av detta är en miljon euro och kommunernas två miljoner euro. Den föreslagna ändringen har inga betydande konsekvenser för församlingarnas eller Folkpensionsanstaltens skatteinkomster.

3.3 Resekostnadsersättningar till frivilligarbetare

Att utvidga tillämpningsområdet för skattefri resekostnadsersättning som betalas till frivilligarbetare och att höja maximibeloppet av kilometerersättning från 2 000 euro till 3 000 euro förbättrar verksamhetsförutsättningarna för frivilligverksamhet. Förslaget att utvidga tillämpningsområdet förenhetligar behandlingen i skattehänseende av resekostnadsersättningar för frivilligarbetare som arbetar till förmån för offentliga samfund och allmännyttiga samfund. De föreslagna ändringarna förväntas också i viss mån lindra den administrativa bördan i situationer där resekostnadsersättning som betalats till frivilligarbetare har varit skattepliktig inkomst för mottagaren och ersättningstagaren har kunnat yrka i sin beskattning på avdrag för kostnaderna för inkomstens förvärvande.

Enligt Skatteförvaltningens uppgifter har så har gränsen på 2 000 euro för kilometerersättning som betalas av allmännyttiga samfund till frivilligarbetare överskridits för cirka 900 personer per år. Utöver detta har kilometerersättning på 2 000 euro eller lite mindre betalats till cirka 300 personer. I deras fall kan man anta att betalningen upphört vid gränsen på 2 000 euro. Det

finns inga tillgängliga uppgifter om beloppen på resekostnadsersättning som offentliga samfund har betalat till frivilligarbetare.

De föreslagna ändringarna leder till att en del av de skattepliktiga resekostnadsersättningar som betalats till frivilligarbetare blir skattefria resekostnadsersättningar. De föreslagna ändringarna minskar sålunda skatteinkomsterna. Minskningen av skatteinkomsterna förväntas dock vara ringa när det beaktas att mottagare av skattepliktig resekostnadsersättning i samband med frivilligarbete har haft rätt att som utgifter för inkomstens förvärvande yrka på avdrag för kostnaderna för resorna i fråga vid sin beskattning.

3.4 Arvsbeskattning av försäkringsersättning som betalas enligt en dödsfallsförsäkring som är ansluten till en frivillig individuell pensionsförsäkring

Genom ändringen av 7 a § i lagen om skatt på arv och gåva får frivilliga individuella pensionsförsäkringar och avtal om långsiktigt sparande sinsemellan samma ställning i arvsbeskattningen. Rättsläget återgår till detsamma som det var före de ändringar av 7 a § som trädde i kraft vid ingången 2018 och som inte var avsedda att ändra det rådande rättsläget.

Ändringen gäller pensionsförsäkringar som har tecknats den 18 september eller senare och som enligt 36 § 2 mom. och dess ikraftträdandebestämmelse är kapitalinkomst för dödsboet eller förmånstagaren och som enligt 7 a § 1 mom. i lagen om skatt på arv och gåva därför är skattefria. Åren 2010—2016 slöts det enligt statistik av fackorganisationen Finanssialan Keskusliitto ry totalt cirka 35 600 nya avtal, av vilka cirka 20 000 ingicks av privatpersoner. År 2016 var antalet nya avtal drygt 500. Uppgifter för 2017 finns inte tillgängliga.

Utan den föreslagna ändringen blir den del av de dödsfallsersättningar som betalas enligt de nämnda försäkringarna till följd av att de försäkrade dött under försäkringens giltighetstid skattefria vid arvsbeskattningen. Det uppskattas att antalet dödsfall som ändringen tillämpas på blir ganska litet, särskilt under de närmaste 20 åren, eftersom försäkringstagarnas medelålder är klart under 40 år.

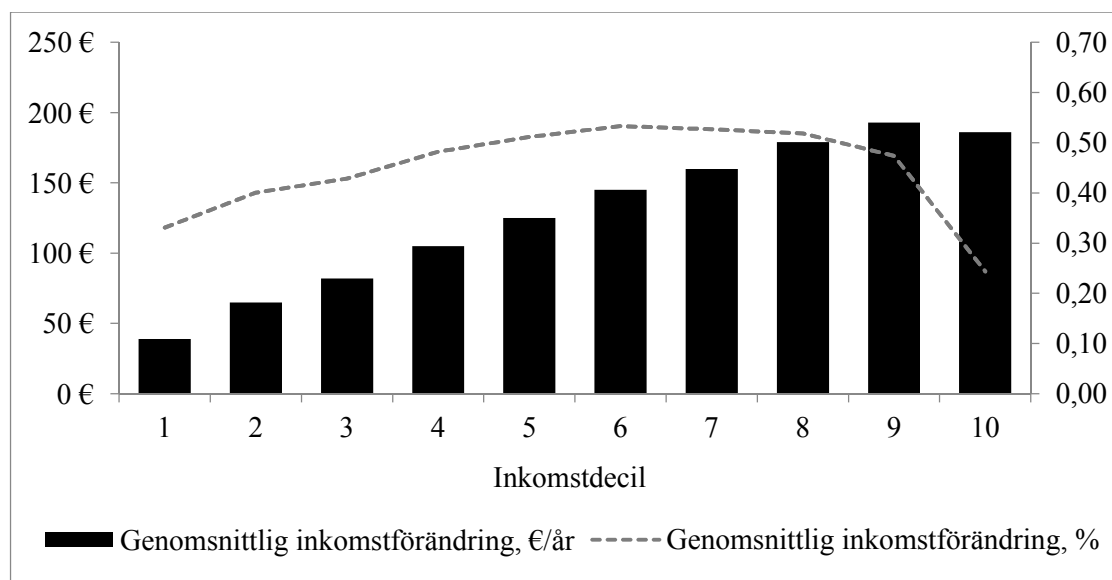
3.5 Inkomstfördelningskonsekvenser

De ändringar som föreslås i skattegrunderna för inkomstbeskattningen påverkar inkomstfördelningen mellan personer. Förändringen i inkomstskillnaderna mäts med hjälp av Ginikoefficienten. Ginikoefficienten är en indikator som beskriver fördelningen av hushållens disponibla inkomster och den kan ha ett värde mellan 0 och 100. Ju högre värde koefficienten har, desto större är inkomstskillnaderna. I Finland är inkomstskillnaderna små i jämförelse med t.ex. de övriga OECD-länderna, men de har ökat avsevärt jämfört med nivån i början av 1990-talet. Den färskaste granskningen av inkomstskillnader, som Statistikcentralen har sammanställt på basis av uppgifter från totalstatistiken över inkomstfördelning, är från 2016. Värdet på Gini-koefficienten, som beskriver inkomstskillnader, var 27,2, vilket är 0,1 procentenheter mindre än ett år tidigare.

Finansministeriets skatteavdelning har utarbetat en differentierad statisk kalkyl över hur de ändringar i skattegrunderna som föreslås i denna proposition påverkar inkomstskillnaderna.

Granskningen inkluderade ändringarna i den progressiva inkomstskatteskalen, höjningen av grundavdraget, höjningen av arbetsinkomstavdraget, pensionsinkomstavdraget vid stats- och kommunalbeskattningen samt höjningen av avdraget för bostad på arbetsorten. Åtgärder som minskar inkomstskillnader är förlängning av giltighetstiden för den sänkta nedre gränsen för den så kallade solidaritetskatten och höjning av grundavdraget. Indexjusteringen av statens inkomstskatteskala ökar inkomstskillnaderna något.

I figuren nedan sammanfattas vilken inverkan de ovannämnda förslagen i denna proposition med förslag till ändring av inkomstskattegrunderna sammantaget har enligt inkomstdecil. Av figuren framgår att beskattningen i alla inkomstdeciler lindras något. Effekten i euro är störst i inkomstdecil 9, dvs. för hushåll med höga inkomster. Effekten är relativt sett störst i inkomstdecilerna 6 och 7. De ändringar som presenteras i figuren har räknats ut med ekvivalenta inkomster per hushåll enligt OECD:s modifierade ekvivalensskala.

I denna proposition är den sammantagna effekten av de föreslagna ändringarna av beskattningsgrunderna mätt med Ginikoefficienten -0,02 procentenheter, dvs. åtgärderna minskar inkomstskillnaderna något.

3.6 Fri- och rabattbiljetter för trafikidkares arbetstagare

Ordalydelsen i 69 § 2 mom. i inkomstskattelagen ändras så att den motsvarar bestämmelsens ursprungliga syfte och den nuvarande verksamhetsmiljön. Den föreslagna ändringen har inga betydande ekonomiska konsekvenser.

3.7 Konsekvenser för sysselsättningen

Effekterna av de föreslagna ändringarna på sysselsättningen kan beräknas kalkylmässigt genom att estimeras effekten av ändringarna på den s.k. sysselsättningsskattegraden, samt genom att det utnyttjas de estimat för flexibiliteten i sysselsättningen som forskningslitteraturen erbjuder. De i denna proposition föreslagna ändringarna av beskattningen av arbete uppskattas sänka den sysselsättningsskattegraden. Ändringarna i sysselsättningsskattegraden återspeglas i sysselsättningen, om de sysselsatta och arbetslösa reagerar på dem. På basis av forskningslitteraturen kan det uppskattas att den flexibilitet i sysselsättningen som beskriver omfattningen av beteendeförändringen är relativt liten, även om det är svårt att göra en exakt bedömning av hur stor flexibiliteten är. Enligt en grov bedömning kan den sammantagna effekten av de ändringar som föreslås i denna proposition uppskattas öka antalet sysselsatta med cirka 0,1 procent. Denna bedömning beskriver den kalkylerade inverkan på antalet sysselsatta på lång sikt. Bedömningen är beroende av valet av underliggande antaganden. Konsekvenserna för sysselsättningen har här utvärderats med hjälp av en metod som beskrivs i Statens ekonomiska forsk-

ningscentralens publikation ”Verotuksen ja sosiaaliturvan työllisyysvaikutukset – Vuoden 2012 muutosten arviointia, VATT muistiot 28, Helsinki 2013”.

3.8 Konsekvenser för jämställdheten mellan könen

Inkomstbeskattningen grundar sig på beskattning av inkomsterna och beskattningen verkställs på samma sätt oberoende av kön, och detta innebär att konsekvenserna av de ändringar som föreslås i denna proposition inte är beroende av kön.

Av den skatteintäktskonsekvens på 499 miljoner euro som förslagen i denna proposition resulterar i uppskattas cirka 51,6 procent beröra män och 48,4 procent kvinnor. Att effekterna fördelar sig på detta sätt följer av fördelningen av förvärvsinkomster mellan könen.

4 Beredningen av propositionen

Denna proposition har beretts vid finansministeriet och har behandlats vid delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning.

Yttranden om höjningen av maximibeloppet av avdraget för bostad på bostadsorten samt resekostnadsersättning till frivilligarbetare lämnades av arbets- och näringsministeriet, inrikesministeriet (Polisavdelningen), jord- och skogsbruksministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, kommunikationsministeriet, Kyrkostyrelsen, Forststyrelsen, Akava ry, Finlands näringsliv rf, Kansalaisareena ry, Delegationen för medborgarsamhällspolitik, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Finlands Kommunförbund rf, Finlands Olympiska Kommitté rf, Skattebetalarnas Centralförbund rf och Företagarna i Finland rf.

Social- och hälsovårdsministeriet, miljöministeriet, Skatteförvaltningen, Finanssialan Keskusliitto ry och OP Gruppen meddelade att de inte har något att yttra om förslagen.

Det har utarbetats ett sammandrag av yttrandena. Motiveringen och konsekvensbedömningen i propositionen har preciserats utifrån remissvaren.

I yttrandena fick en höjning av maximibeloppet av avdraget för bostad på arbetsorten i huvudsak stöd. I några yttranden föreslogs det att avdraget också ska omfatta ensamstående och de sambor som inte har eller har haft ett gemensamt barn. Det kommer dock inte att föreslås ändringar av strukturen för avdraget för bostad på arbetsorten eller av förutsättningarna för beviljande av avdraget. De grunder som läggs fram i finansutskottets betänkande (FiUB 15/2007) och utifrån vilka avdraget har avgränsats till endast personer med familj är fortfarande aktuella.

Förslagen till ändring av resekostnadsersättning till frivilligarbetare fick i huvudsak stöd eller så hade man ingenting att anmärka på dem. I några yttranden föreslogs det att maximibeloppet av skattefri kilometerersättning ska höjas från nuvarande 2 000 euro till 5 000 euro. Å andra sidan konstaterades det i ett yttrande att gränsen kunde höjas till t.ex. 2 500 euro. När det gäller utvidgning av tillämpningsområdet lyftes det i några yttranden fram att den kunde utvidgas mer än vad som föreslagits. Å andra sidan fördes i ett yttrande fram önskemålet att utvidgning av skattefri kostnadsersättning till att omfatta offentliga samfund ännu ska utredas.

Med stöd av de grunder som anges i propositionen föreslås det att maximibeloppet av skattefri kilometerersättning höjs från nuvarande 2 000 euro till 3 000 euro. Ett undantag från huvudregeln för skattefri resekostnadsersättning är 71 § 3 mom. i inkomstskattelagen. Att utvidga tillämpningsområdet till att omfatta de offentliga samfund som avses i 21 § i inkomstskattelagen och inom vilka det redan utförs frivilligarbete kan dock anses vara motiverat.

RP 124/2018 rd

Efter remissbehandlingen har det till propositionen fogats förslag till ändringar av skattegrunderna för förvärvsinkomst samt ett förslag till behandling i beskattningshänseende av fri- eller rabattbiljetter för anställda hos trafikidkare.

5 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2019 och avses bli behandlad i samband med den.

6 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft vid ingången av 2019.

Ändringarna av inkomstskattelagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2019. Ändringen av lagen om skatt på arv och gåva ska tillämpas på försäkringsersättningar för dödsfall som har inträffat den dag lagen trädde i kraft eller därefter.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om inkomstskatteskalan för 2019

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Vid beskattningen för 2019 bestäms den inkomstskatt för förvärvsinkomst som enligt inkomstskattelagen (1535/1992) ska betalas till staten i enlighet med en progressiv inkomstskatteskala enligt följande:

Beskattningsbar förvärvsinkomst, euro	Skatt vid nedre gränsen, euro	Skatt på den del av inkomsten som överskrider den nedre gränsen, %
17 600	8,00	6,00
26 400	536,00	17,25
43 500	3 485,75	21,25
76 100	10 413,25	31,25

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i inkomstskattelagen (1535/1992) 58 § 8 mom., sådant det lyder i lag 1515/2011,
och
ändras 58 § 1 mom., 69 § 2 mom., 71 § 3 mom., 95 a § 1 mom., 100 § 2 mom., 101 § 2
mom., 106 § och 125 § 2 mom.,
av dem 58 § 1 mom. och 71 § 3 mom. sådana de lyder i lag 1246/2013, 95 a § 1 mom. så-
dant det lyder i lag 1141/2007, 100 § 2 mom. samt 101 § 2 mom. sådana de lyder i lag
1510/2016 samt 106 § och 125 § 2 mom. sådana de lyder i lag 876/2017, som följer:

58 §

Ränteutgifter

En skattskyldig har rätt att från sina kapitalinkomster dra av räntorna på sina skulder, om
skulden hänför sig till förvärvande av skattepliktig inkomst, såsom vilken betraktas också di-
videndinkomst oberoende av att dividendinkomsten med stöd av 33 a—33 d § utgör skattefri
inkomst (*skuld för inkomstens förvärvande*). Som skattepliktig inkomst betraktas dock inte
delägarlån som med stöd av 53 a § räknas som den skattskyldiges inkomst.

69 §

Sedvanlig personalförmån

Som skattepliktig inkomst betraktas inte heller sådana inom branschen sedvanliga och skä-
liga förmåner som skattskyldiga vilka är anställda hos en trafikidkare eller hos bolag som di-
rekt betjänar trafikidkarens verksamhet och hör till samma koncern eller skattskyldiga vilka
uppbär pension på basis av en sådan anställning får av arbetsgivaren i form av fri- eller rabatt-
biljetter för resor.

71 §

Skattefria resekostnadsersättningar

Med resekostnadsersättning för arbetsresa som betalats av arbetsgivaren jämställs sådan rese-
kostnadsersättning som ett delvis skattefritt samfund som avses i 21 § eller ett allmännyttigt
samfund som avses i 22 § betalt för en resa som gjorts till förmån för samfundet på uppdrag av
detta också i de fall när den skattskyldige inte står i anställningsförhållande till samfundet eller
inte annars får lön för det arbete som resan ansluter sig till. Av denna resekostnadsersättning
är dock endast följande skattefri inkomst:

- 1) dagtraktamente för högst tjugo dagar under ett kalenderår,
- 2) logiersättning,

RP 124/2018 rd

3) resekostnadsersättning, som trots 72 § 4 mom. kan betalas också för resor som gjorts från den skattskyldiges bostad; resekostnadsersättningar för resor som gjorts med något annat än ett allmänt fortskaffningsmedel är skattefria upp till högst 3 000 euro under ett kalenderår.

95 a §

Avdrag för bostad på arbetsorten

Om den skattskyldige på grund av sin egentliga arbetsplats läge har hyrt en bostad för eget bruk (*bostad på arbetsorten*) och även har en annan bostad där han eller hon bor med sin make eller minderåriga barn (*stadigvarande bostad*), avdras som den skattskyldiges utgifter för inkomstens förvärvande 450 euro för varje sådan hel kalendermånad då den skattskyldige haft två bostäder (*avdrag för bostad på arbetsorten*). Avdraget beviljas dock högst till ett belopp som motsvarar den hyra som den skattskyldige betalat för bostaden på arbetsorten. För att avdraget ska beviljas förutsätts det att den stadigvarande bostaden är belägen över 100 kilometer från bostaden på arbetsorten och den egentliga arbetsplats på grund av vars läge bostaden på arbetsorten har skaffats.

100 §

Pensionsinkomstavdrag vid statsbeskattningen

Fullt pensionsinkomstavdrag räknas ut så att det från full folkpension som har multiplicerats med talet 3,867 dras av den minsta beskattningsbara inkomsten enligt den progressiva inkomstskatteskalan, varefter återstoden avrundas uppåt till följande hela tio euro.

101 §

Pensionsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen

Fullt pensionsinkomstavdrag räknas ut så att det från full folkpension som har multiplicerats med talet 1,395 dras av 1 480 euro, varefter återstoden avrundas uppåt till följande hela tio euro. Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Om den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst är större än fullt pensionsinkomstavdrag, minskas avdraget med 51 procent av det överskjutande beloppet.

106 §

Grundavdrag vid kommunalbeskattningen

Om en skattskyldig fysisk person har en nettoförvärvsinkomst som efter de ovannämnda avdragen inte överstiger 3 305 euro, ska detta belopp dras av från nettoförvärvsinkomsten. Om nettoförvärvsinkomstens belopp efter de nämnda avdragen överstiger fullt grundavdrag, ska avdraget minskas med 18 procent av den överskjutande inkomsten.

125 §

RP 124/2018 rd

Arbetsinkomstavdrag

Avdraget utgör 12,2 procent av det belopp med vilket de inkomster som avses i 1 mom. överstiger 2 500 euro. Avdraget är dock högst 1 630 euro. När den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 33 000 euro, minskar avdraget med 1,72 procent av det belopp med vilket nettoförvärvsinkomsten överstiger 33 000 euro. Avdraget görs före andra avdrag från inkomstskatten.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2019.

3.

Lag

om ändring 7 a § i lagen om skatt på arv och gåva

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 7 a § i lagen om skatt på arv och gåva (378/1940) ett nytt 2 mom., i stället för den
2 mom. som upphävts genom lag 1320/2016, som följer:

7 a §

Utän hinder av 1 mom. ska arvskatt betalas på hela beloppet av försäkringsersättning enligt
en dödsfallsförsäkring som är ansluten till en frivillig individuell pensionsförsäkring upp till
pensionsförsäkringens sparsumma.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas på försäkringsersättningar för dödsfall som har inträffat den dag lagen
trädde i kraft eller därefter.

Helsingfors den 14 september 2018

Statsminister

Juha Sipilä

Finansminister Petteri Orpo

2.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i inkomstskattelagen (1535/1992) 58 § 8 mom., sådant det lyder i lag 1515/2011,
och

ändras 58 § 1 mom., 69 § 2 mom., 71 § 3 mom., 95 a § 1 mom., 100 § 2 mom., 101 § 2 mom., 106 § och 125 § 2 mom.,

av dem 58 § 1 mom. och 71 § 3 mom. sådana de lyder i lag 1246/2013, 95 a § 1 mom. sådant det lyder i lag 1141/2007, 100 § 2 mom. samt 101 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1510/2016 samt 106 § och 125 § 2 mom. sådana de lyder i lag 876/2017, som följer:

Gällande lydelse

58 §

Ränteutgifter

En skattskyldig har rätt att från sina kapitalinkomster dra av räntorna på sina skulder, om skulden hänför sig till förvärvande av skattepliktig inkomst, såsom vilken betraktas också dividendinkomst oberoende av att dividendinkomsten med stöd av 33 a—33 d § utgör skattefri inkomst (*skuld för inkomstens förvärvande*).

Såsom skattepliktig inkomst enligt 1 mom. 3 punkten anses inte delägarlån som med stöd av 53 a § räknas som den skattskyldiges inkomst.

69 §

Sedvanlig personalförmån

Som skattepliktig inkomst betraktas inte heller sådana inom branschen sedvanliga och skäligen förmåner som skattskyldiga vilka är anställda hos trafikidkare eller uppbär pension på basis av en sådan anställning får av

Föreslagen lydelse

58 §

Ränteutgifter

En skattskyldig har rätt att från sina kapitalinkomster dra av räntorna på sina skulder, om skulden hänför sig till förvärvande av skattepliktig inkomst, såsom vilken betraktas också dividendinkomst oberoende av att dividendinkomsten med stöd av 33 a—33 d § utgör skattefri inkomst (*skuld för inkomstens förvärvande*). *Som skattepliktig inkomst betraktas dock inte delägarlån som med stöd av 53 a § räknas som den skattskyldiges inkomst.*

(8 mom. upphävs)

69 §

Sedvanlig personalförmån

Som skattepliktig inkomst betraktas inte heller sådana inom branschen sedvanliga och skäligen förmåner som skattskyldiga vilka är anställda hos en trafikidkare *eller hos bolag som direkt betjänar trafikidkarens verksam-*

arbetsgivaren i form av fri- eller rabattbiljetter för resor.

het och hör till samma koncern eller skattskyldiga vilka uppbär pension på basis av en sådan anställning får av arbetsgivaren i form av fri- eller rabattbiljetter för resor.

71 §

Skattefria resekostnadsersättningar

Med resekostnadsersättning för arbetsresa som betalats av arbetsgivaren jämställs sådan resekostnadsersättning som ett allmännyttigt samfund som avses i 22 § betalt för en resa som gjorts till förmån för det allmännyttiga samfundet på uppdrag av detta också i de fall när den skattskyldige inte står i anställningsförhållande till det allmännyttiga samfundet eller inte annars får lön för det arbete som resan ansluter sig till. Av denna resekostnadsersättning är dock endast följande skattefri inkomst:

- 1) dagtraktamente för högst tjugo dagar under ett kalenderår,
- 2) logiersättning,
- 3) resekostnadsersättning, som trots 72 § 4 mom. kan betalas också för resor som gjorts från den skattskyldiges bostad; resekostnadsersättningar för resor som gjorts med något annat än ett allmänt fortskaffningsmedel är skattefria upp till högst 2 000 euro under ett kalenderår.

95 a §

Avdrag för bostad på arbetsorten

Om den skattskyldige på grund av sin egentliga arbetsplats läge har hyrt en bostad för eget bruk (*bostad på arbetsorten*) och även har en annan bostad där han eller hon bor med sin make eller minderåriga barn (*stadigvarande bostad*), avdras som den skattskyldiges utgifter för inkomstens förvärvande 250 euro för varje sådan hel kalendermånad då den skattskyldige haft två bostäder (*avdrag för bostad på arbetsorten*). Avdraget beviljas dock högst till ett belopp som motsvarar den hyra som den skattskyldige betalat för bostaden på arbetsorten. För att avdraget ska beviljas förutsätts det att den stadigva-

71 §

Skattefria resekostnadsersättningar

Med resekostnadsersättning för arbetsresa som betalats av arbetsgivaren jämställs sådan resekostnadsersättning som *ett delvis skattefritt samfund som avses i 21 § eller* ett allmännyttigt samfund som avses i 22 § betalt för en resa som gjorts till förmån för samfundet på uppdrag av detta också i de fall när den skattskyldige inte står i anställningsförhållande till samfundet eller inte annars får lön för det arbete som resan ansluter sig till. Av denna resekostnadsersättning är dock endast följande skattefri inkomst:

- 1) dagtraktamente för högst tjugo dagar under ett kalenderår,
- 2) logiersättning,
- 3) resekostnadsersättning, som trots 72 § 4 mom. kan betalas också för resor som gjorts från den skattskyldiges bostad; resekostnadsersättningar för resor som gjorts med något annat än ett allmänt fortskaffningsmedel är skattefria upp till högst 3 000 euro under ett kalenderår.

95 a §

Avdrag för bostad på arbetsorten

Om den skattskyldige på grund av sin egentliga arbetsplats läge har hyrt en bostad för eget bruk (*bostad på arbetsorten*) och även har en annan bostad där han eller hon bor med sin make eller minderåriga barn (*stadigvarande bostad*), avdras som den skattskyldiges utgifter för inkomstens förvärvande 450 euro för varje sådan hel kalendermånad då den skattskyldige haft två bostäder (*avdrag för bostad på arbetsorten*). Avdraget beviljas dock högst till ett belopp som motsvarar den hyra som den skattskyldige betalat för bostaden på arbetsorten. För att avdraget ska beviljas förutsätts det att den stadigva-

rande bostaden är belägen över 100 kilometer från bostaden på arbetsorten och den egentliga arbetsplats på grund av vars läge bostaden på arbetsorten har skaffats.

rande bostaden är belägen över 100 kilometer från bostaden på arbetsorten och den egentliga arbetsplats på grund av vars läge bostaden på arbetsorten har skaffats.

100 §

Pensionsinkomstavdrag vid statsbeskattningen

Fullt pensionsinkomstavdrag räknas ut så att det från full folkpension som har multiplicerats med talet 3,81 dras av den minsta beskattningsbara inkomsten enligt den progressiva inkomstskatteskalan, varefter återstoden avrundas uppåt till följande hela tio euro.

100 §

Pensionsinkomstavdrag vid statsbeskattningen

Fullt pensionsinkomstavdrag räknas ut så att det från full folkpension som har multiplicerats med talet 3,867 dras av den minsta beskattningsbara inkomsten enligt den progressiva inkomstskatteskalan, varefter återstoden avrundas uppåt till följande hela tio euro.

101 §

Pensionsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen

Fullt pensionsinkomstavdrag räknas ut så att det från full folkpension som har multiplicerats med talet 1,393 dras av 1 480 euro, varefter återstoden avrundas uppåt till följande hela tio euro. Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Om den skattskyldiges nettoförvärsinkomst är större än fullt pensionsinkomst-avdrag, minskas avdraget med 51 procent av det överskjutande beloppet.

101 §

Pensionsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen

Fullt pensionsinkomstavdrag räknas ut så att det från full folkpension som har multiplicerats med talet 1,395 dras av 1 480 euro, varefter återstoden avrundas uppåt till följande hela tio euro. Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Om den skattskyldiges nettoförvärsinkomst är större än fullt pensionsinkomst-avdrag, minskas avdraget med 51 procent av det överskjutande beloppet.

106 §

Grundavdrag vid kommunalbeskattningen

Om en skattskyldig fysisk person har en nettoförvärsinkomst som efter de ovan nämnda avdragen inte överstiger 3 100 euro, ska detta belopp dras av från nettoförvärsinkomsten. Om nettoförvärsinkomstens belopp efter de nämnda avdragen överstiger fullt grundavdrag, ska avdraget minskas med 18 procent av den överskjutande inkomsten.

106 §

Grundavdrag vid kommunalbeskattningen

Om en skattskyldig fysisk person har en nettoförvärsinkomst som efter de ovan nämnda avdragen inte överstiger 3 305 euro, ska detta belopp dras av från nettoförvärsinkomsten. Om nettoförvärsinkomstens belopp efter de nämnda avdragen överstiger fullt grundavdrag, ska avdraget minskas med 18 procent av den överskjutande inkomsten.

RP 124/2018 rd

125 §

Arbetsinkomstavdrag

Avdraget utgör 12 procent av det belopp med vilket de inkomster som avses i 1 mom. överstiger 2 500 euro. Avdraget är dock högst 1 540 euro. När den skattskyldiges nettoförfärvsinkomst överstiger 33 000 euro, minskar avdraget med 1,65 procent av det belopp med vilket nettoförfärvsinkomsten överstiger 33000 euro. Avdraget görs före andra avdrag från inkomstskatten.

125 §

Arbetsinkomstavdrag

Avdraget utgör 12,2 procent av det belopp med vilket de inkomster som avses i 1 mom. överstiger 2 500 euro. Avdraget är dock högst 1 630 euro. När den skattskyldiges nettoförfärvsinkomst överstiger 33 000 euro, minskar avdraget med 1,72 procent av det belopp med vilket nettoförfärvsinkomsten överstiger 33 000 euro. Avdraget görs före andra avdrag från inkomstskatten.

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2019.*
